

**Základní škola gen. Heliodora Píky a Mateřská škola Štítina, okres
Opava, příspěvková organizace**

Minimální preventivní program

2020/2021

Minimální preventivní program

Minimálně preventivní program je součástí dokumentu, **Školní preventivní strategie ZŠ gen.**

H. Píky a MŠ Štítina pro školní roky 2019/2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola generála Heliodora Píky a Mateřská škola Štítina, okres Opava, příspěvková organizace Komenského 26, Štítina, 747 91 IČO: 70987530 IZO: 102432741
Ředitel školy	Mgr. Daniel Matyášek
Telefon	553 677 091, 774 195 937
E-mail	matyasek@zsstitina.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Petr Drkal
Telefon	553 677 091
E-mail	drkal@zsstitina.cz
Specializační studium	<u>Ano</u>
Realizátor vzdělávání	KVIC Opava

Výchovný poradce	PaedDr. Ludmila Hulvová
Telefon	553 677 091
E-mail	hulvova@zsstitina.cz
Specializační studium	<u>Ano</u>
Realizátor vzdělávání	Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	7	132	10
ZŠ - II. stupeň	7	164	17
Celkem	14	296	27

Obsah

1. Charakteristika školy
2. Vnější zdroje školy
3. Analýza výchozí situace
4. Cíle MPP
5. Aktivity pro žáky
6. Evaluace

Přílohy

Krizový plán

Důležité kontakty

Přehled akcí a projektů na školní rok 2020/2021

Přehled kroužků

1. Charakteristika školy

Základní škola se nachází v centru obce Štítina, jedná se o školu venkovskou, úplnou s menším počtem žáků, k dnešnímu datu 296. Děti docházejí ze Štítiny, Nových Sedlic, Mokřých Lazců a okolních obcí. Vyučování probíhá v jedné budově, jejíž součástí je mateřská škola.

Přátelská a rodinná atmosféra se projevuje především slušným chováním dětí vůči pracovníkům školy a mezi sebou navzájem. Mezi rizikové faktory patří bezpečnost žáků dojíždějících do školy z okolních obcí na kole, pohyb v šatnách a o velké přestávce v prostoru před školou. Především na nižším stupni je třeba zvýšené pozornosti pedagogického dohledu o přestávkách z důvodu „živosti“ a pohybu dětí na chodbách i ve třídách. Po vyučování mají žáci možnost využívat školní družinu nebo navštěvovat různé zájmové kroužky. Po celý rok mají k dispozici internet a žákovskou knihovnu. Pokud děti nechodí do družiny a čekají na autobus, jsou ve třídě s pedagogickým dohledem. V případě jakýchkoliv problémů se děti mohou anonymně svěřit prostřednictvím schránky důvěry v mezipatře hlavního schodiště nebo aplikace Nenech to být.

Spolupráce s obyvateli obce je na velmi dobré úrovni, protože zde téměř doslova zná každý každého a informovanost je vysoká. Škola spolupracuje s obecním úřadem na mnoha akcích. Informace o projevech rizikového chování máme od jednotlivých žáků, rodičů a také lidí z okolí školy. Ve většině případů, s námi rodiče a okolí velmi dobře spolupracují. Názor rodičů vždy monitorujeme během třídních schůzek. Pokud se vyskytne problém, jsou rodiče zvyklí učitele upozornit okamžitě telefonicky, mailem nebo osobně.

2. Vnější zdroje školy

Zdrojem informací jsou webové stránky MŠMT,

www.adiktologie.cz,

www.prevence-info.cz,

www.sikana.cz,

www.poradenskecentrum.cz,

www.odrogach.cz,

<http://www.kr-moravskoslezsky.cz/>

Instituce, na které se škola může v případě prevence obrátit, jsou uvedeny v příloze Kontakty instituce. Jsou to především metodik primární prevence při Pedagogicko-psychologické poradně Mgr. Lucie Šimečková, PPP v Opavě, OSPOD, Policie ČR, Městská policie Opava, atd. S obsahem přílohy jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

3. Analýza výchozí situace

Zhodnocení uplynulého školního roku 2019/2020

Prevence v tomto školním roce probíhala ve vyučovacích hodinách podle školního vzdělávacího programu, vyučujícími v třídnických hodinách a preventivními programy – pro žáky I. stupně byla připravena prevence rizikové chování v dopravě – exkurse, dopravní hřiště, besedy a přednášky, pro žáky II. stupně formou interaktivních prožitkových technik ve spolupráci s Poradnou pro primární prevenci Ostrava, preventivní program ABRAKA muzika pro první stupeň.

Cíle MPP byly naplňovány prací třídních učitelů s žáky během třídnických hodin, sledováním možných projevů šikany. Žáci byli informováni vyučujícími jednotlivých předmětů podle školního vzdělávacího programu, vyučujícími občanské výchovy, výchovy ke zdraví, přírodopisu, informatiky, preventivními akcemi pořádanými ve spolupráci s odborníky a institucemi zaměřujícími se na prevenci rizikových projevů chování. Naplňování preventivních aktivit bylo ověřováno vedením školy a zaznamenáváno metodikem prevence ve čtvrtletní zprávě a v hodnocení třídnických hodin.

V září byl vypracován nový Minimální preventivní program, Školní preventivní strategie na roky 2019 – 2024, Program proti šikaně - dokumenty jsou k dispozici na [www stránkách školy](http://www.stránkách školy).

Primární prevence byla v uplynulém školním roce realizována především na těchto úrovních:

1. Vyučovací hodiny

Naplňování školního vzdělávacího programu.

2. Třídnické hodiny

Třídní učitelé i nadále zveřejňovali témata třídnických hodin na informačních nástěnkách.

Na základě dodaných podkladů je zřejmé, že plánovaná témata prevence rizikového chování byla zařazována a plněna v průběhu celého školního roku a upravována dle potřeby a věku dětí. Třídní učitelé dále zařazovali mapování klimatu třídy a vztahy mezi dětmi.

Celkový počet třídnických hodin uvedený v přehledech zaslaných třídními učiteli a zaznamenaný v tabulkách na konci dokumentu byl 252, což odpovídá průměru cca 19 hodin na třídu. Vysoký počet na prvním stupni vyplývá především ze zařazení témat prevence do výuky, jak máme uvedeno ve školním vzdělávacím programu.

Počet TH za čtvrtletí:

	I/4	II/4	III/4	IV/4	celkem
1.	9	7	3	0	19
2.	10	9	10	0	29
3. A	19	25	9	0	53
3. B	12	10	3	0	25
4.	9	4	1	0	14
5. A	12	6	3	0	21
5. B	8	12	5	0	25
6.	7	3	2	0	12
7. A	7	3	1	0	11
7. B	7	5	1	0	13
8. A	5	1	0	0	6
8. B	6	4	1	0	11
9.	7	3	3	0	13
celkem	118	92	42	0	252

Počet žáků za čtvrtletí:

	I/4	II/4	III/4	IV/4	celkem
1.	172	133	57	0	362
2.	228	219	236	0	683
3. A	256	332	124	0	712
3. B	163	140	41	0	344
4.	187	83	23	0	293
5. A	180	94	48	0	322
5. B	133	193	81	0	407

6.	149	59	40	0	248
7. A	127	52	18	0	197
7. B	137	97	19	0	253
8. A	102	20	0	0	122
8. B	145	99	24	0	268
9.	197	75	75	0	347
celkem	2176	1596	786	0	4558

3. Preventivní akce

Pro žáky I. a II. stupně byly připraveny programy prevence rizikového chování – dopravní hřiště, besedy s policisty, Hasík, preventivní program ABRAKA muzika, programy ve spolupráci s Bc. Tomášem Veličkou z Poradny pro primární prevenci Ostrava (Nebezpečí šikany, Nebezpečí kyberšikany, Bezpečné sexuální chování v dospívání, Drogy v dospívání).

4. Spolupráce s veřejností

Žáci se účastnili charitativních akcí a sbírek a zvyšovali tak své sociální kompetence.

Zapojili jsme se do programu „Nenech to být“ – aplikace, která funguje prostřednictvím počítače nebo mobilních zařízení jako schránka důvěry v případě nahlášení šikany. Webová adresa: www.nenechtoby.cz

Konzultační pohotovost, třídní schůzky, akce pro veřejnost – Strašidelná show, Vánoční trhy.

Krátkodobým cílem pro loňský rok byla **sociální gramotnost** žáků - prohloubení komunikačních a sociálních kompetencí žáků a kvality mezilidských vztahů, s cílem prohlubování kompetencí sociální, personální a komunikativní.

K problémům, které se vyskytují na naší škole, patří šikana ve své první fázi, tzn. mírné, převážně psychické formy násilí a kyberšikana. Nerespektování pokynů pedagogických pracovníků, agresivní chování, drobný vandalismus. Konkrétní projevy rizikového chování byly řešeny podle závažnosti na úrovni třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce a ředitel školy. Z každého případu je zhotoven zápis uložený ve složce metodika prevence.

Nejvíce problémů bylo i letos spojeno s třídou 8. A – nerespektování pokynů učitele a krádeže, škola byla požádána OSPOD o spolupráci.

Školní metodik prevence se vzdělával v oblasti prevence rizikových projevů chování a předával ostatním vyučujícím materiály, které získal na přednáškách a seminářích.

Pro okresního metodika prevence byl vypracován dotazník - Vyhodnocení preventivních aktivit za školní rok 2019/2020.

Počet preventivních aktivit byl značně omezen uzavřením škol nařízením vlády.

Na základě správ třídních učitelů, bylo provedeno hodnocení minulého školního roku. SWOT analýza prevence rizikových projevů chování

silné stránky	slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• <i>spolupráce s vedením školy</i>• <i>práce v malém kolektivu</i>• <i>kooperace více lidí</i>• <i>komunikace s kolegy</i>• <i>ochota dětí se zapojit</i>• <i>fungující SRPŠ</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>neochota plnit úkoly</i>• <i>malá účast a spolupráce s rodiči</i>• <i>nízká informovanost veřejnosti</i>• <i>malá účast zákonných zástupců problémových žáků na třídních</i>
příležitosti	hrozby
<ul style="list-style-type: none">• <i>zapojení rodičů a veřejnosti</i>• <i>větší informovanost (web školy)</i>• <i>snaha se vzdělávat</i>• <i>větší spolupráce se zaměstnanci školy</i>• <i>spolupráce s externími organizacemi</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>neochota rodičů spolupracovat</i>• <i>nezájem dětí a žáků o akce</i>• <i>pracují vždy stejní pedagogové</i>• <i>neochota se vzdělávat a zapojit</i>• <i>růst agresivity dětí</i>

4. Cíle primární prevence rizikového chování

Dlouhodobé cíle jsou vyjmenovány ve školní preventivní strategii pro roky 2019 – 2024 a jsou součástí školního vzdělávacího programu – OTEVŘENÁ ŠKOLA.

a) dlouhodobé

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- zajišťování akcí na zvyšování právního povědomí – využívání nabídek různých druhů spolupráce

- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, násilí

- široká nabídka volnočasových aktivit

b) střednědobé

- zapojování rodin do života školy

- pokračovat v osvětě i u rodičů

- pravidelné zapojování do grantového systému prostřednictvím projektů

- školní preventivní strategii a Minimální preventivní program zařadit do školních vzdělávacích programů

- cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí

- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole – tematické dny, sportovní akce

- ekologická výchova – výukové programy, soutěže ve sběru

c) krátkodobé

- zmapování potřeb v oblasti primární prevence

- finanční podpora školní preventivní strategie

- zkvalitňování práce třídních učitelů při práci s kolektivem třídy

Cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. až 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovná poradkyně a metodik prevence.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy. Individuální pozornost je pak věnována

rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

Způsob realizace

Základní kompetence prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast výchovy ke zdraví a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Nejčastější zařazení preventivních témat v předmětech:

Výchova ke zdraví, občanská výchova, přírodopis, chemie, český jazyk, prvouka, výtvarná výchova, tělesná výchova

Kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí

- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Zaměření programu

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli,
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků,
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti,
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů,
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry,
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu),
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“,
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě,
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami,
- základy etické a právní výchovy,

- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení,
- všestranný rozvoj osobnosti žáka,
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických problémů ve třídních kolektivech,
- důraz na spolupráci s rodiči,
- široká nabídka volnočasových aktivit,
- ekologická výchova,
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech.

6. – 9. ročník

- vzájemné poznávání účastníků,
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem,
- stanovení pravidel soužití třídní komunity,
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.,
- začlenění nových žáků do komunity třídy,
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“,
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí,
- zvládání náročných fyzických duševních situací,
- umění vyrovnat se s neúspěchem,
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků,
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí,
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků,
- nácvik řešení zátěžových situací,
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování),
- přehled životních rizik,
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.),

- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů.

Prevence ve vyučovacích hodinách dle školního vzdělávacího programu platného od 1. 9. 2016

I. stupeň (především prvouka, přírodověda, pracovní činnosti, vlastivěda)

bezpečnost při práci

chování k cizím lidem, kyberšikana, rodina, kamarádi, škola

dopravní výchova

první pomoc, integrovaný záchranný systém

strava, škodlivost návykových látek, poruchy příjmu potravy, režim dne, volný čas, kroužky,

význam pohybu, zdravý životní styl, nemoci

ochrana přírody

situace hromadného ohrožení

handicap, charita, pomoc postiženým lidem, odlišnosti mezi lidmi, rasismus, empatie, vztah ke starým lidem

biologické a psychické změny v dospívání, zásady intimní hygieny, partnerství, rodičovství, sexualita, bezpečný způsob sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

rizikové situace, riziková místa a rizikové osoby

práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy, lidská práva a jejich porušování (korupce, krádež, šikanování, zneužívání, týrání), manipulace

vliv médií, sociální sítě, ochrana osobních dat, subkultury

II. stupeň

Čeština

pravidla slušného chování, etika, holocaust, xenofobie, vlastenectví, sociální rozdíly, mezilidské vztahy, kritické čtení mediálních sdělení, manipulace v médiích, hodnocení literatury (umělecká x konzumní), problémy společnosti

Angličtina, němčina, ruština

intolerance, rasismus, anorexie, záškoláctví, rizikové chování v dopravě, prevence úrazů, rizikové sporty, právní odpovědnost, sociální sítě, mezilidské vztahy, návykové látky

Dějepis

mezilidské vztahy, tolerance, násilí, náboženská nesnášenlivost, rasismus, xenofobie, antisemitismus, holocaust, války, terorismus, globální problémy, demokracie x totalitní režimy, lidská práva, totality

Zeměpis

kulturní odlišnosti, intolerance, rasismus, xenofobie, lidská práva, války, terorismus, demokracie x totalitní režimy, přírodní katastrofy, globální problémy

Přírodopis

vztah prostředí a života, viry, bakterie, pravidla bezpečnosti a práce

Chemie

léky, návykové látky, jedy, hořlavé látky, bezpečnost při práci, mimořádné události

Fyzika

úrazy elektrickým proudem, bezpečnost při práci, radiace, mimořádné události

Výchova ke zdraví

prevence zdravého životního stylu, prevence chování v rizikových situacích, šikana, dětská krizová centra, linka důvěry, péče o zdraví, režim dne, zdravá výživa, zneužívání návykových látek, sexuální výchova

prevence onemocnění jednotlivých orgánových soustav člověka, první pomoc

Občanská výchova

první pomoc, dopravní výchova, rozvoj osobnosti, sociální vztahy, volba povolání, právní odpovědnost, záškoláctví, kriminalita, nacionalismus, rasismus, xenofobie, anorexie, vliv médií, lidská práva, zdravý životní styl, závislosti, zásady zdravého životního stylu, etická výchova, chování za mimořádných situací, živelné katastrofy, integrovaný záchranný systém, právní řád, globální problémy

Základy ekonomiky

nakládání s majetkem a penězi, finanční gramotnost, zodpovědnost, sociální síť

Hudební výchova

generace Hippies (drogy, promiskuita)

Pracovní činnosti

zdravý životní styl, hygiena, bezpečnost při práci

Informatika a multimediální výchova

ochrana osobních dat ve vztahu k sociálním sítím

elektronická komunikace – problematika veřejných diskusních fór, nástroje pro veřejnou komunikaci pomocí zpráv, sdělování osobních údajů, komunikace pomocí sociálních sítí, zveřejňování údajů a fotografií na profilu, veřejné a soukromé publikování, právní odpovědnost chování osob starších 15 let

vyhledávání informací – ověření věrohodnosti zdroje, internetová reklama, přístupnost rizikových stránek

počítačová prezentace – problematika zveřejňování osobních dat a fotografií při tvorbě prezentací

prezentace na Internetu – problematika zveřejňování osobních dat a fotografií při tvorbě blogu (webových stránek)

Výtvarná výchova

vyjádření svého názoru výtvarnými prostředky (např. na poškozování životního prostředí, užívání drog, poskytování pomoci druhému, důležitost požární ochrany...)

Tělesná výchova

prevence úrazovosti, proškolení ohledně vhodnosti oblečení, hygiena, denní režim, zdravý životní styl, první pomoc

Cíle MPP pro školní rok 2020/21

Cíle MPP budeme naplňovat především prací třídních učitelů s žáky během třídnických hodin. Předáním informací žákům třídními učiteli a vyučujícími občanské výchovy, výchovy ke zdraví, přírodopisu, informatiky. Sledováním možných projevů šikany, preventivními akcemi pořádanými ve spolupráci s odborníky a institucemi zaměřujícími se na prevenci rizikových projevů chování.

ŠMP bude spolupracovat stejně jako v minulých letech s oblastním metodikem prevence Mgr. Lucií Šimečkovou, Policií ČR, Městskou policií Opava.

Pedagogičtí pracovníci budou spolupracovat s metodikem prevence a aktivně se podílet na plnění cílů preventivní strategie. Součástí informovanosti jsou novinky zveřejňované ŠMP, výchovnou poradkyní nebo zástupkyní ředitele školy ve sborovně. Pokud to situace vyžaduje je operativně svoláno setkání pedagogického sboru. S MPP jsou seznámeni také nepedagogičtí pracovníci, rodiče a veřejnost prostřednictvím webových stránek.

Informace k prevenci rizikového chování budou vyvěšeny na nástěnce. Tak jako v předchozích obdobích, budou třídní učitelé zpracovávat zařazování témat třídnických hodin do tabulky, která bude součástí čtvrtletní zprávy TU.

Zákonní zástupci budou o prevenci informováni prostřednictvím webových stránek školy v sekci aktuality školy a Bakaláři (Komens).

Konkrétní projevy rizikového chování budou řešeny podle závažnosti na úrovni třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce a ředitel školy. Z každého případu bude zhotoven zápis a založen ve složce metodika prevence.

Třídní učitelé budou informačních na nástěnkách zveřejňovat témata třídnických hodin a mapovat klima třídy. Zapisovat reporty z preventivních akcí.

Krátkodobým cílem pro letošní rok bude sledování **prevence kyberšikany** - šikany prostřednictvím elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto médií. Zaměříme se na prohloubení komunikačních a sociálních kompetencí žáků a kvality mezilidských vztahů. Problematika bude realizována na úrovni: třídnické hodiny, preventivní aktivity – Nebezpečí kyberšikany, Nebezpečí šikany, Rizika internetu a informatika – zapojením do projektu Kraje pro bezpečný internet.

5. Aktivity pro žáky

Aktivity přímé prevence – preventivní programy

Preventivní programy mimoškolního rázu budou omezeny z důvodu hygienických opatření.

Ve spolupráci s Poradnou pro primární prevenci Ostrava jsou formou interaktivních prožitkových technik pro žáky připraveny programy:

Nebezpečí kyberšikany (5. třída)

Charakteristika tématu: rozšířené dovednosti bezpečné práce na internetu, rizika sociálních sítí, Facebook, Instagram, Youtube, sexting, flaming, phishing.

Cíl: zvýšení kompetencí u žáků a studentů důležitých k bezpečné práci na internetu a k předcházení kyberšikany.

Nebezpečí šikany (6. A, 6. B)

Charakteristika tématu: základní sociální dovednosti nutné pro fungování vztahů v třídním kolektivu. Nalezení svého místa ve skupině i mimo ni. Zvládnání vrstevnického tlaku.

Cíl: zvýšení sociálních kompetencí u žáků a studentů důležitých k předcházení šikany.

Rizika elektronické komunikace (7. třída)

Charakteristika tématu: rozšířené dovednosti bezpečné práce na internetu, rizika sociálních sítí, Facebook, Instagram, Youtube, sexting, flaming, phishing.

Cíl: zvýšení kompetencí u žáků a studentů důležitých k bezpečné práci na internetu a k předcházení kyberšikany.

Bezpečné sexuální chování v dospívání (8. A, 8. B)

Charakteristika tématu: základní znalosti o lidské sexualitě a sexuálním chování, etický rozměr lidské sexuality, právní řád ČR v sexuální problematice.

Cíl: zvýšení kompetencí u žáků a studentů důležitých k bezpečnému a věkově přiměřenému sexuálnímu chování.

Drogy v dospívání (9. A, 9. B)

Charakteristika tématu: podrobné informace o legálních i nelegálních drogách, platný právní řád ČR v drogové problematice, postoje k užívání drog.

Cíl: změna postojů žáků a studentů k užívání drog, snížení prodrogového chování.

6. Evaluace

Na hodnocení se podílejí třídní učitelé, školní metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy.

Kvalitativní složka – bude vyhodnocována na základě dotazníků, pozorování a rozhovory s žáky v třídnických i běžných hodinách. Přítomní učitelé budou odevzdávat zápisy z preventivních akcí pro žáky, ty budou založeny u školního metodika prevence.

Kvantitativní složka – vyučující budou zaznamenávat počty aktivit a osob, které jich zúčastnily.

ŠMP na konci školního roku zpracovává formulář pro vyhodnocení prevence pro oblastního metodika prevence a zprávu pro ředitele školy s vyhodnocením plnění plánu třídnických hodin a cílů MPP.

Ve Štítně 25. 9. 2020

č. j.: zsstit463/2020

Mgr. Petr Drkal

Přílohy

Krizový plán

Obsahuje postupy, jak řešit rizikové situace ve spojitosti s projevy rizikového chování žáků, pro základní typy krizových situací: **záškoláctví, úraz, krádež, vandalismus, návykové látky, šikana.**

Tyto postupy jsou závazné pro každého pracovníka školy.

Vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 21 291/2010-28
2. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 22 294/2013-1
3. Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j.MŠMT 1981/2015-1
4. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 37 014/2005-25

Pracovní tým:

1. Ředitel školy Mgr. Daniel Matyášek
2. Zástupkyně ředitelky školy Mgr. Eva Klubalová
3. Výchovná poradkyně PaedDr. Ludmila Hulvová
4. Metodik prevence Mgr. Petr Drkal
5. Třídní učitelé

Postup

1) kdo provádí první pomoc/intervenci

Zaměstnanec vykonávající dohled, zdravotník školy.

2) kdo komu hlásí v systému školy

Zaměstnanec vykonávající dohled zástupci ředitele školy.

3) kdo kam zapíše

Zaměstnanec vykonávající dohled do knihy úrazů a do záznamu pro ČŠI.

Zástupce ředitele veškeré dokumenty kompletuje a odesílá na příslušné orgány.

4) kdo informuje zákonné zástupce žáka

Třídní učitel nebo zaměstnanec vykonávající dohled.

5) kdo a ve kterých případech informuje Policii ČR, Zdravotnickou záchrannou službu, OSPOD

Zástupce ředitele školy nebo školní metodik prevence v případě podezření neplnění povinné školní docházky, při podezření na zneužívání dítěte, při podezření na užití návykových látek, při podezření z krádeže.

6) kdo a jak informuje rodiče ostatních žáků školy

Třídní učitel, školní metodik prevence nebo vedení školy. Písemnou formou nebo osobním jednáním.

7) kdo a jak informuje ostatní žáky školy

Třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, formou třídnických hodin nebo zařazením projektových dnů.

8) kdo a jak informuje zřizovatele, média, ...

Vedení školy, písemnou formou nebo osobním jednáním.

Problémová situace:

1. Záškoláctví

Dle metodického pokynu č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví se na prevenci záškoláctví podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence spolu s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka. Součástí prevence je pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků, spolupráce se zákonnými zástupci žáka, včasné odhalení příčin záškoláctví žáků a přijetí příslušných opatření, provádění výchovných rozhovorů se žáky, spolupráce s institucemi pedagogicko-psychologického poradenství, konání výchovných komisí ve škole, spolupráce s orgány sociálně právní ochrany dětí apod.

Třídní učitel informuje výchovného poradce, metodika prevence a vedení školy.

Třídní učitel kontaktuje zákonné zástupce dítěte, v součinnosti s výchovným poradcem svolávají výchovnou komisi.

Pokud nedojde k nápravě, zástupkyně ředitelky kontaktuje OSPOD (další postup komunikace se řídí materiálem Informace k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případě záškoláctví č.j.2014/11306-231).

Udělení kázeňského opatření za záškoláctví se řídí klasifikačním řádem školy.

2. Úraz

Školní úraz je úraz, který se stal žákovi při vyučování ve škole, při výletech, exkurzích organizovaných školou. Školním úrazem není úraz, který se stal např. na cestě do školy a zpět. V případě úrazu žáka bude zákonný zástupce neprodleně telefonicky informován pracovníkem školy. V případě úrazu, který si žádá rychlé odborné lékařské ošetření, kontaktuje škola neprodleně rychlou lékařskou pomoc a zajišťuje doprovod do zdravotnického zařízení. Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě, na chodbě nebo hřišti jsou žáci povinni hlásit ihned svému třídnímu učiteli nebo jinému vyučujícímu, který o něm provede zápis do knihy úrazů.

Vyučující, v jehož hodině k úrazu došlo nebo dohlížející učitel zajistí v součinnosti s vedením školy ošetření zranění nebo přivolání záchranné služby.

Učitel nebo vedení školy kontaktují rodiče

Vyučující, který byl úrazu přítomen, zapíše úraz do knihy úrazů

V případě absence žáka ve škole v důsledku úrazu delší než dva po sobě jdoucí vyučovací dny, sepíše vyučující záznam o úrazu.

3. Krádež

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, použít ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti upozorňováni na to, že se jedná o protiprávní jednání a na sankce, které škola použije v případě, že se někdo krádeže dopustí.

Žáci i zákonní zástupci jsou upozorněni, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu:

a) Zdůrazňuje, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit

b) Určuje pravidla pro používání mobilních telefonů

Třídní učitel o události pořídí záznam do knihy záznamů na základě výpovědi poškozeného. Informuje jeho zákonné zástupce.

V případě škody většího rozsahu vedení školy vyrozumí Policii ČR.

Zákonné zástupce pachatele informuje třídní učitel vždy až poté, kdy zná přesně příčiny krádeže.

V případě opakovaných krádeží hlásí zástupkyně ředitelky školy pracovním OSPOD.

Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle klasifikačního řádu školy.

4. Vandalismus

Vandalismus se projevuje ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků a žákyň, případně dalších členů školní komunity. Jedná se buď o významné útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky, učebnice, části oblečení) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, popsané a polité učebnice, oloupané nejrůznější rohy, nalepený toaletní papír na stropě apod.).

Podmínky zacházení se školním majetkem jsou zakotveny ve školním řádu včetně sankcí, které škola použije v případě, že se někdo dopustí úmyslného ničení školního majetku.

Prevencí vandalismu je důsledné dodržování dohledu nad žáky!

O vzniklé škodě na školním majetku je třeba vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. Záznam vyhotoví osoba, která škodu odhalila. Vhodné je také pořídít dokumentační fotografie.

Se vzniklou situací je seznámeno vedení školy.

Náhradu úmyslně způsobené škody škola důsledně vymáhá po zákonných zástupcích žáka. Náhrada škody není sankce, ale samozřejmost.

Pokud nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody a škoda je většího rozsahu, vedení školy informuje Policii ČR.

V případě opakovaného jednání a v případě selhání výchovných opatření zvolených školou k zabránění ničení školního majetku, hlásí zástupkyně ředitelky školy pracovním OSPOD.

Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle klasifikačního řádu školy.

5. Návykové látky

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky (návykovou látkou se rozumí alkohol, nikotin, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobící nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací či rozpoznávací schopnosti), ve škole s nimi manipulovat (manipulací se rozumí jakékoliv nakládání – tzn. vnášení, nabízení, zprostředkování, prodej, opatření, přechovávání) a současně není z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti osob dovoleno do školy vstupovat pod jejich vlivem.

Výskyt tabákových výrobků

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření zakázáno.

Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci. Zajistí pedagogický pracovník, který žáka přistihl.

Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit.

Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam do knihy záznamů s vyjádřením žáka (odkud a od koho).

Pedagogický pracovník informuje třídního učitele a vedení školy.

Třídní učitel informuje zákonného zástupce o porušení zákazu kouření.

Při opakování vyrozumí škola orgán sociálně – právní ochrany obce s rozšířenou působností.

Z konzumace tabákových výrobků ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené klasifikačním řádem.

Výskyt alkoholu ve škole

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných. Za protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

Konzumace alkoholu ve škole - v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je

primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. Zajistí pedagogický pracovník, který žáka přistihl.

Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí pedagogický pracovník v součinnosti s vedením školy nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

O události sepíše záznam do knihy záznamů s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), a vyrozumí vedení školy.

Pedagogický pracovník nebo třídní učitel informuje zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl.

Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle klasifikačního řádu školy.

Nález alkoholu ve škole - případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, tekutinu nepodrobují žádnému testu.

O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

Vedení školy uloží tekutinu pro případ usvědčujícího důkazu.

Nálezce provede záznam o události do knihy záznamů.

Alkohol je zadržen u žáka – opět se tekutina nepodrobuje testu na zjištění chemické struktury.

Nález je oznámen vedení školy.

Pedagogický pracovník, který alkohol objevil, sepíše záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal).

Pedagogický pracovník, který alkohol objevil, uvědomí třídního učitele.

Pedagogický pracovník o nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka.

V případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, oznámí zástupkyně ředitele školy příslušnému orgánu OSPOD.

6. Šikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou z různých důvodů bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky (bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí), tak i útoky verbální (nadávky, pomluvy, vyhrožování, ponižování). Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití informačních a komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu.

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoúčelnost agrese.

Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.).

Vyšetřování počáteční šikany - rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s obětí (oběťmi), rozhovor provede třídní učitel, výchovný poradce nebo metodik prevence.

Nalezení vhodných svědků.

Individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory)).

Zajištění ochrany obětem.

Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Rozhovor s rodiči oběti (provede třídní učitel, výchovný poradce a metodik prevence)

V případě nutnosti následuje práce s třídním kolektivem, možné je i přizvat odborníky.

Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných, zakládá metodik prevence.

Pro potrestání agresora využití výchovných opatření dle klasifikačního řádu.

Vyšetřování pokročilé šikany – prvotní bezprostřední záchrana oběti

(zastavení skupinového násilí), zde se podílí dohlížející pedagog a přivolání kolegové, incident hlásí vedení školy

Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.

Zabránění domluvě agresorů (agresory je vhodné úplně oddělit)

Pomoc a podpora oběti – v případě nutnosti vedení školy kontaktuje lékaře. Souběžně probíhá oznámení Policii ČR a kontaktují se zákonní zástupci. Je vhodné kontaktovat také specialistu na šikanu.

Následně proběhne vlastní vyšetření incidentu dle pravidel.

Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.

Pro potrestání agresora využití výchovných opatření dle klasifikačního řádu

Při jednání s rodiči oběti i agresora je nutná přítomnost více zástupců školy (např. ředitelka školy, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence).

Pedagogičtí pracovníci musí postupovat ve shodě.

Při jednání s rodiči šikanovaného je nutné je ubezpečit o snaze dítě ochránit.

Ze všech jednání je nutné vyhotovit zápis, zakládá metodik prevence.

Důležité kontakty

Základní škola

553 677 091, skola@zsstitina.cz

Ředitel školy: Mgr. Daniel Matyášek 553 677 091, 774 195 937, matyasek@zsstitina.cz

Zástupce ředitele: Mgr. Eva Klubalová 553 677 091, klubalova@zsstitina.cz

Výchovný poradce: PaedDr. Ludmila Hulvová 553 677 091, hulvova@zsstitina.cz

Metodik prevence: Mgr. Petr Drkal 553 677 091, drkal@zsstitina.cz

Lékařská pomoc

155

Pediatr: MUDr. Lebeda 553 677 160

Praktický lékař: MUDr. Víteček 553 677 160

Policie

158

Kravaře, Bezručova 102, 974 737 721, opoopkrava@mvcv.cz

Sociální péče

OSPOD , Krnovská 71C, Opava

Vedoucí odboru sociálních věcí: Mgr. Judita Kachlová

judita.kachlova@opava-city.cz 553 756 722

Vedoucí oddělení SPOD: Bc. Šárka Holowczáková

sarka.holowczakova@opava-city.cz 553 756 660

Oblastní metodik prevence

Mgr. Lucie Šimečková, simeckova@ppp.opava.cz 733 164 832

Obecní úřad Štítina

Hlavní 68, Štítina 747 91, tel. 553 677 123

Starosta: Karel Ulrich, e-mail: starosta@stitina.cz

Přehled akcí a projektů na školní rok 2020/2021

Většina akcí a zájmových útvarů se z důvodu hygienických opatření nekoná.

Září:

Říjen:

Listopad:

Prosinec:

Leden:

Únor:

- Preventivní programy PPPP Ostrava

Březen:

Duben:

Květen:

Červen:

Zájmové útvary:

Základní škola

Příprava na přijímací zkoušky z JČ

Sportuj ve škole

Mgr. J. Slimáčková

Mgr. B. Friedlová

ZUŠ

Hra na dechové nástroje

Hra na klavír